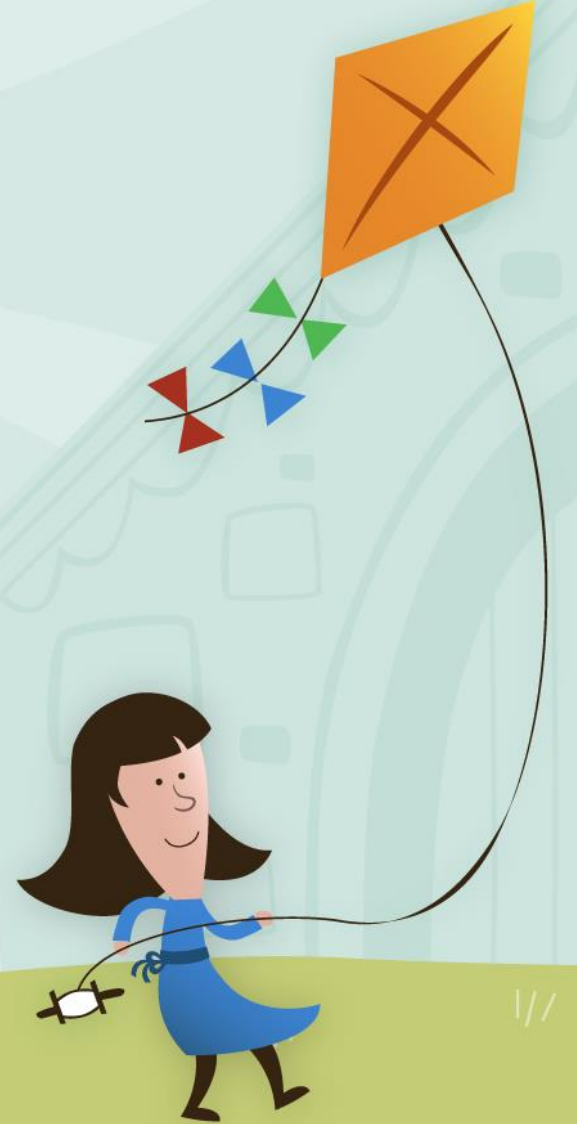

Üstün Zekalı Çocuklar

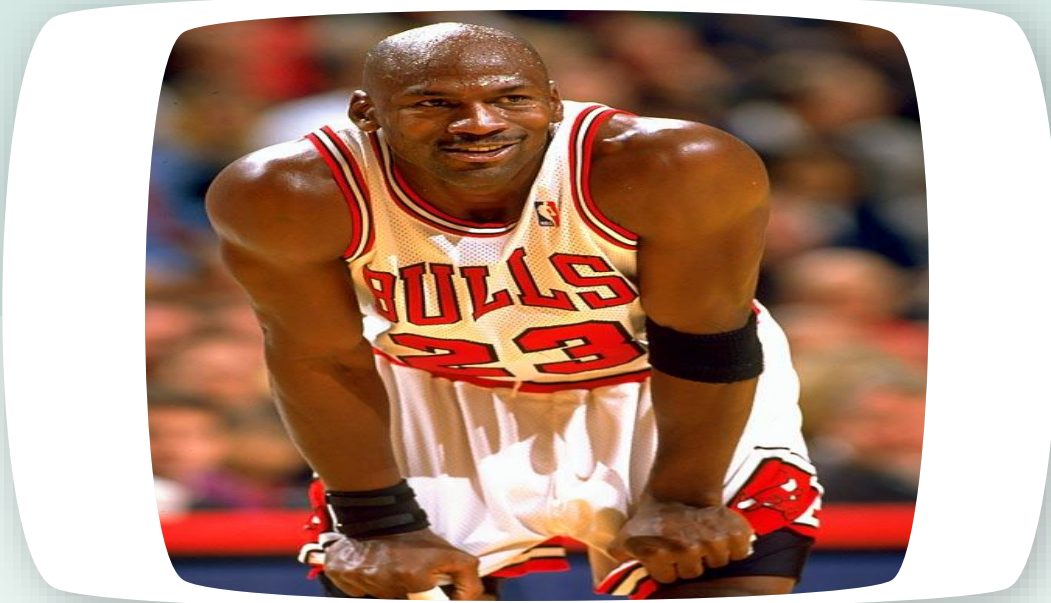
Özellikleri ve Tanılanmaları

Üstün zekalı kimdir?

- Yalnızca bilim insanları mı üstün zekalıdır?
- Üstün zekalı bireylerden beklediğimiz davranışlar?
- Her başarılı çocuk üstün zekalı mıdır?

Üstün Zeka Tanımları ve Tarihçe

Üstün zekalı birey olağandışıdır.

Olağandışılık; genel olmayan, alışılmışın dışında olan yani çoğunluğa benzemeyen bir özelliktir.

Belli sınırlar içinde

Rakamlar ile ifade edilir

130 IQ puanı üzeri gibi

Konservatif Tanımlar

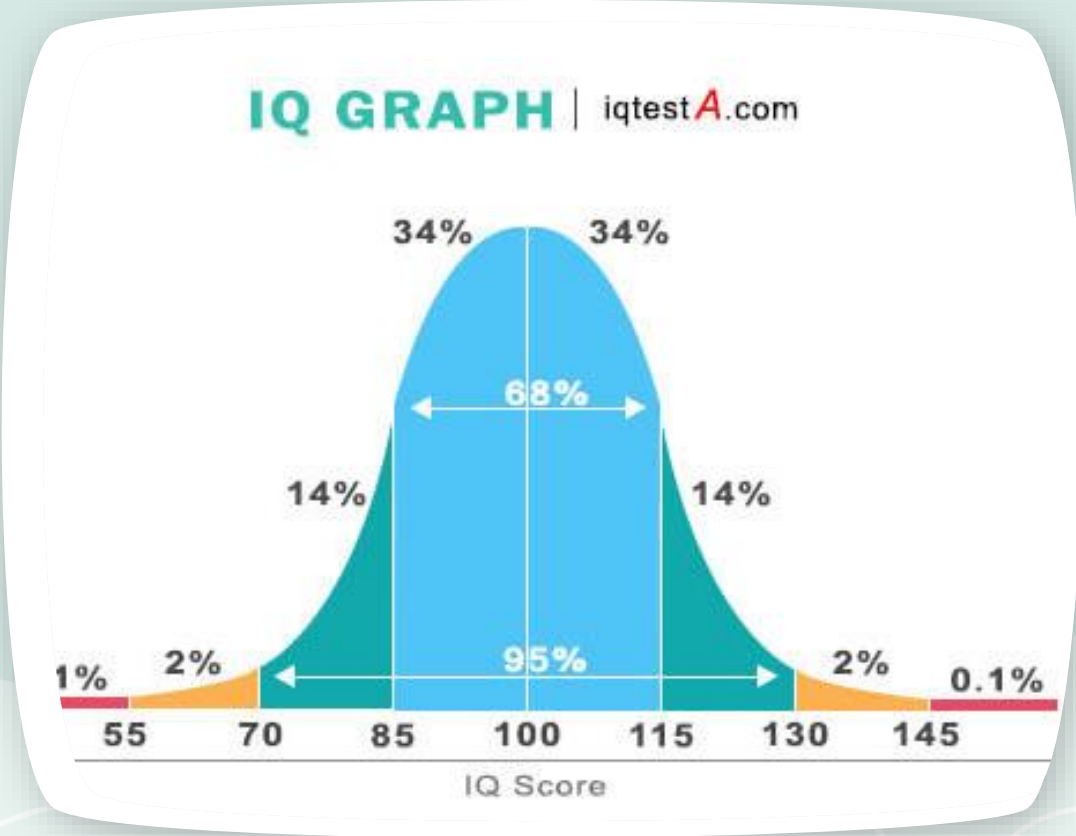
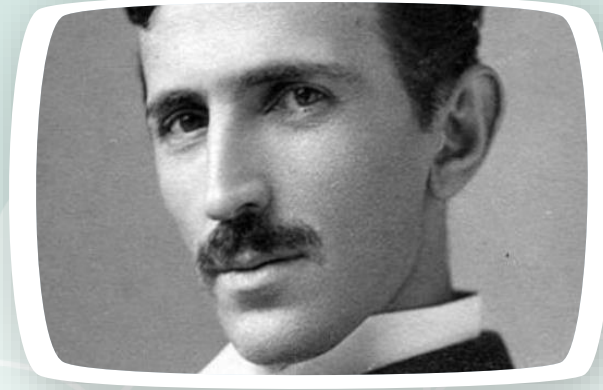
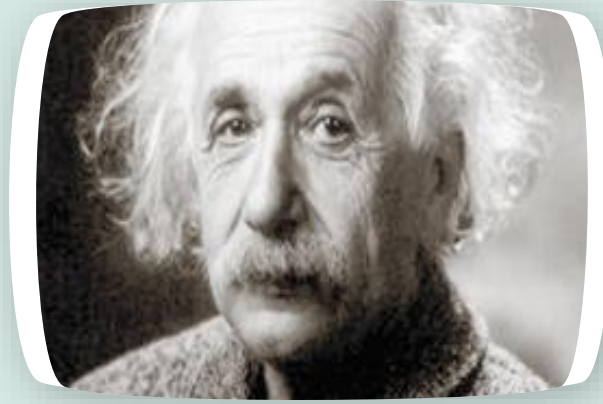
Daha geniş bir bakış

Rakamlar ile belirlemek zor

Herhangi bir performans
alanında yüksek potansiyel

Liberal Tanımlar

Deha ve Üstün Zeka

20 Yy. başlarında üstün zeka kavramı 'deha' ile aynı anlamda kullanılmaktaydı.

Farklı Üstün Zeka Tanımları

- Marland raporu (1972)'de altı alanda üstün zekalı olunabileceği vurgulanmıştır. Bu rapora göre

'genel zihinsel, özel akademik, yaratıcı-üretken, liderlik, sanat veya psikomotor alanlardan en az birinde olağanüstü potansiyel yeteneğe sahip olan veya bu alanlardan en az birinde olağanüstü başarı gösteren çocuklar'

üstün zekalı olarak tanımlanmaktadır.

21. Yy'a doğru 'üstün zeka' kavramı 'üstün yetenek' olarak kullanılmaya başlanmıştır.

- ABD. Eğitim Bakanlığı tanımında

'Akranlarına göre olağanüstü düzeyde başarı veya başarı potansiyeli gösteren çocuk' üstün yetenekli olarak kabul edilmektedir.

- ABD Üstün Zekalı Çocuklar Ulusal Konseyi

'bir ya da birden fazla alanda olağanüstü performans gösteren veya olağanüstü potansiyeli olan birey' tanımını yapmıştır.

Columbus Araştırmacı Grubu üstün zekalı bireylerin duygusal ve bilişsel yönlerinin etkileşimine değinerek;

‘üst düzey bilişsel yeteneklerin ve yoğun duyguların birleşerek alışılmışın dışında deneyimler yarattığı eř zamanlı olmayan gelişim’ şeklinde bir üstün zeka tanımı yapmıştır.

Üstün zekanın tanımı konusunda henüz evrensel düzeyde bir uzlaşmaya varılmış değildir.

Üstün zeka psikolojik olduğu kadar sosyolojik bir kavramdır.

Bu nedenle üstün zeka tanımı farklı zamanlarda, toplumlarda ve coğrafyalarda farklı olabilir.

Soyut semboller ile çalışan bir matematikçi ile duygusal bir şairin, buzullarda avcılık yapan bir eskimo ile Budist bir rahibin üstün zekaya yüklemiş oldukları anlamlar farklıdır.

Tarihçe

İnsan zekası konusundaki çalışmaların tarihi 19. yy'da Agassiz ve Morton'un kafatası hacmi ile zeka arasındaki ilişkinin araştırılmasına kadar gider. Ancak gerçek anlamda bilimsel çalışmalar 19. yy'ın ikinci yarısından sonra Sir Francis Galton'un araştırmaları ile başlamıştır.

20. Yy'ın ilk çeyreğinde ise Binet ve Simon'ın ilk zeka ölçeğini geliştirmeleri, Spearman'ın Genel Zeka Kuramını ortaya atması ve Terman'ın üstün zekalı öğrenciler üzerine yaptığı araştırmalar ile çalışmalar devam etmiştir.

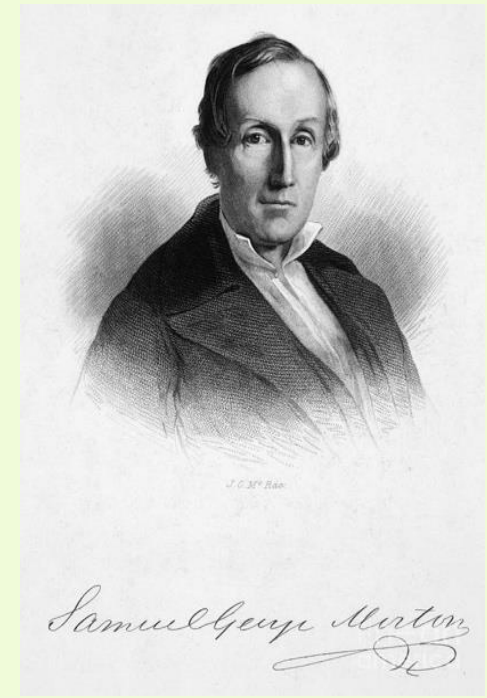
Galton'un Kalıtımsal Deha adlı kitabı bu alanda önemli bir gelişmedir.

19. Yy'dan önce ise Homer, Aristo, Plato, Yusuf Has Hacib ve Konfüçyus'un zeka-akıl-bilgi üzerine ve aralarındaki farklılıklara ilişkin tartışmaları vardır.

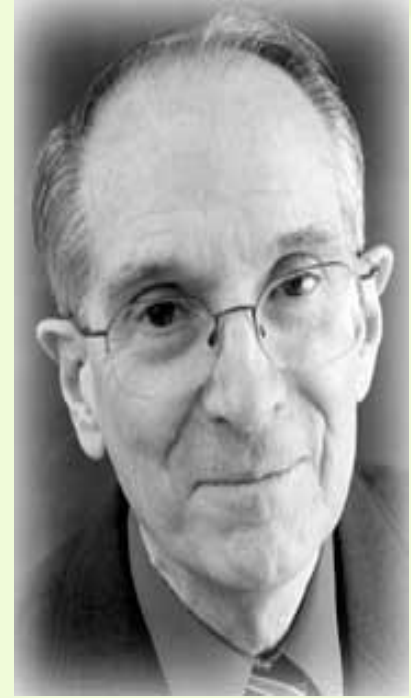

Agassiz

Morton

Terman

Théodore Simon

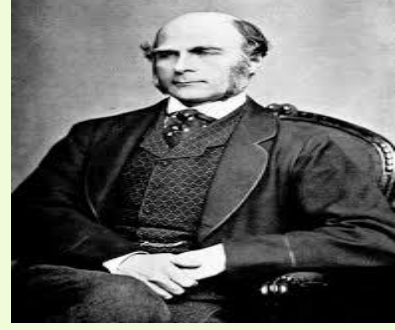
Alfred Binet

Galton

Spearman

Sir Francis Galton

- Galton dehalar konusunda yapmış olduğu araştırmalarında dahiliğın aileden çocuklara geçtiğini deha kişilerin akrabalarının içinde de dehaların bulunduğunu saptamıştır.
- Zekanın büyük bir oranla genetiğe dayandığını ve çevrenin zeka üzerinde yok denecek kadar az etkisinin olduğunu ileri sürmüştür.
- Galton zekanın genel bir kapasite olduğunu duyuların ise bilgi edinme kanalları olmaları nedeniyle genel bilişsel kapasitenin temellerini oluşturduğunu söylemiştir.

Alfred Binet

- Alfred Binet Galton'un zekaya bakış açısına ve zekayı ölçme yöntemine karşı çıkmıştır.
- Binet'e göre zeka daha karmaşıktır ve yalnızca duyuşal becerilerin ölçümü ile anlaşılamazdı.
- Binet'e göre zekanın yapısı karmaşık zihinsel işlevlerin çalışılması ile ortaya konabilir.
- ***Bireysel farklılıkların yeterince yeterli biçimde ölçülmesi şekil, tasarım ve cümle belleğinin; soyut sözcüklerden anlam çıkarabilme kapasitesinin, kavrama ve yargılama yeteneklerinin ölçülmesi ile mümkün olduğunu ileri sürmekteydi.***
- Öğrencisi Simon ile beraber ilk zeka testi olan Benet-Simon Ölçeğini geliştirmiştir.

L. M. Terman

- Alfred Binet'ten büyük ölçüde etkilenmiş olan Terman, Binet'in geliştirmiş olduğu ilk zeka testini revize ederek, William Stern'in formüle etmiş olduğu IQ kavramını da kullanarak bugün Stanford-Binet Zeka Testi olarak bilinen zeka testinin ilk sürümünü geliştirmiştir.
- Terman aynı zamanda üstün zekalı çocuklarla yaptığı uzun süreli çalışmalarıyla da ünlüdür.
- Terman'ın yapmış olduğu araştırmalar kendisinden sonraki pek çok araştırmacıyı etkilemiştir.

